

Memorandum 1919, Szomszédok

BECSÜLETTEL.

HIVEN.

WITEL

EGYESÜLETI

ÉRTESÍTŐ

Kiadja: A Magyar Csendőrök Családi Közössége
Chartered July 14, 1958. B. 56-940 — Cleveland, Ohio.

1973. december — 47-48. szám

A M. Cs. Cs. K. 15 éve alakult meg	1
Kakastoll	2
Cleveland és Rodostó	4
Beszámoló az utolsó félevről	7
Halottaink	8
A Ludovika Akadémia alapítása	12
Csendőrhistóriák	15
Rendőrség, Csendőrség, Vkf 2	17
Spanyolország közbiztonsági szervei	19
Nem sikerült fogolyszabadítás	25
Magyar sajtókiállítás	29
Szomorú adatok	30
Interpol	31
Évfordulók, rövid hírek	33
Tudod, hogy hol van?	35
Kritikák	36
Jókívánatok	36

15 éve alakult meg

Mi csábította Clevelandba a zömmel 1951-ben kivándorolt csendőröket? Valószínűleg az a kedvező hír, hogy itt él a legtöbb öregamerikás magyar, így a nyelv-nehézség és az elhelyezkedés kevesebb problémát fog okozni. Ez valóra is vált és több mint 100 csendőr telepedett le ezen Erie parti iparvárosban, amelyet így méltán nevezhettünk a szabadvilág legnagyobb csendőr helyőrségének.

A bajtársak hamar egymásra találtak az E. oldali Buckeye és a W. oldali Lorain környékén, melyek akkor még a magyarok utcájának számítottak. Az egymásra találtak már az első időtől — 1951 ősztől!! — tartottak bajtársi összejöveleteket, — bár ma már hihetetlen, de így volt, — havonta!

Kicseréltük tapasztalatainkat, munkához, jobb lakáshoz segítettük egymást, de már akkor, ezzel egyidejűleg megindult közadakozásból az Európában rekedt beteg, öreg, rászoruló bajtársak segélyezése, amit havonként juttattunk el a megadott címekre. Az otthoniakról ezidőben még nem lehetett szó. A készpénzen felül számtalan ruhás és élelmiszeres csomagot is átküldtünk, hiszen mi az európai viszonyokhoz mérten rövidesen, nem várt jólétben éltünk.

Évek múltak el így, de úgy éreztük, hogy összejöveleteinket legalizálni kellene az esetleges kellemetlenségek miatt. Így 1958 nyarán elhatároztuk, hogy alapszabályokkal rendelkező egyesületet alapítunk, működési engedélyt kérünk, hogy így a nagyközönség bevonásával tarthassuk meg az összejöveleteinket, rendezvényeinket, melyek jövedelméből fokozottan segíthetjük majd a rászoruló bajtársakat.

Bizony, némi szorongással, sőt aggódva indítottuk útra kérvényünket — megállapodva a fenti "szerény" cím alatt — Columbusba, ahonnan nem várt rövid idő alatt megjött a kedvező válasz! Nagy volt az öröm! Miénk a szabad világ első engedélyezett csendőr egyesülete!

Ennek birtokában tartottuk meg az ugyancsak elfogadott, 38 §-ból álló alapszabályunk szellemében az alakuló közgyűlésünket és választottuk meg a tisztségviselőket. Most

már nyíltan kiléphetünk a porondra és azóta is minden évben elismert sikerrel rendezzük meg a csendőrnapi emlékvacsorát és a szilveszteri bált. Ez utóbbi rendezvényünk az, amelyiknek tiszta jövedelmét a rászorulóknak juttatjuk, ami átlagban évi 1000 \$-t tesz ki. Ezekon kívül rendeztünk néhány Pöttyös bált és pikniket is. Résztveszünk testületileg, vagy küldöttséggel minden magyar nemzeti irányú megmozduláson, de személyileg támogatjuk itt egymást is.

Soraink azóta megritkultak, de szerencsére akad még jónéhány lelkes tag, igaz, hű csendőr, aki tovább viszi a fáklyát. Köszönet nekik érte!

Azzal a megelégedett tudattal, hogy végre eljutottunk oda, miszerint úgy a helybeli, mint a távol élő emigráns csendőröket is egy táborban tudhatjuk, kívánok minden bajtársamnak egészséget, szerencsés újesztendőt!

Molnár István
a M.Cs.Cs. K. elnöke

KAKASTOLL

(Megjelent az "Új Idők" c. hetilap 1944 febr. 12-i sz.-ban.
Írta D. A. † bajtársunk.)

A déli forgatagban, a Körút és a Rákóczi-út sarkán várták a villamost. Ketten voltak persze, mindig kettesben járnak; egy idősebb, negyvenes férfi, a haja mákosszínű, őszül, mellette egy fiatal, szőke. Mozdulatlanul állnak, a februári szél cibálja a kalapjuk mellett a kakastollat, karjuk, ahogy a puskaszíjat fogja, szinte hajszálnyira egyforma szög alatt hajlik meg, de a mozdulat mégsem merev, keztyűs öklük úgy függ a szíjon, mintha pihenne... Igen, ezt a foglalkozás fejleszté ki, a mozgó test olyan helyzeteket foglal el, amit képtelen lennélnél utánozni. Te egészen másképpen fogná ezt a szíjat, bizonyos, hogy a vidéki műkedvelőhöz hasonlítanál, aki "A sárga csikó" nem is tudom hányadik felvonásában a helybeli őrsparancsnoktól kölcsönként öltözetben jelenik meg s a tökéletes jelmez és marconasága ellenére is hangos derültséget kelt. Mit nevet a nézőtér?... Erre

nincs pontos felelet. Ők ismerik a helybeli őrsparancsnokot és csak annyit tudnak, hogy az nem ilyen.

Milyen? Más! A kitűnő maszkon túl van valami, amit a legnagyobb színészek, a játék és megfigyelés mesterei is csak megközelíteni tudnak; a hivatás fizikai tüneteit csak durván tudják ábrázolni az emberen. Vagy nem figyelted meg, hogyan mosolyognak össze a vén katonák a nézőtéren, rokonszenves, villogó-fogsorú szerelmes színészeink bokacsapkodásai felett?

De ezek itt a Körút forgatagában, ezek valódiak!

Mellettem egy sapkás férfi a villamosablakon át megmutatja őket a szemközti társának:

— Csendőrök...

A másik biccent, amíg áll a villamos, szótlánul nézik őket.

Valahogy vidéki gépésznek képzelem a két utast, most Pesten dolgoznak valamelyik gyárban, de géprészük van Dabason, vagy Nyékládházán, a családjukat otthon hagyták, nyáron hazamennek csépelni, szalmával fűik a kazánt, az asztagban alusznak és hajnalonkint még fent van a Hold, mikor felcsapják a hajtószíjat...

Kihez is hasonlít ez az öregebbik? — töpreng a sapkás és gondolkozva nézi az őszülő kakas'ollast.

Kihez hasonlít?

Tényleg, hasonlít az apátfalvi állomás raktárnokához akit jól ismerek. Ezenkívül hasonlít a lengyeltóti darálómalmoshoz, valamit az egerszóláti községi bírónak is, de ahhoz a református paphoz is, akit tegnap láttam egy temetésen Szajolban. Nagyon hasonlít egy csigai pásztorhoz, akinek a nevét már elfelejtettem, egy barátomhoz, aki kisbérő Csanád megyében és talán hozzám is hasonlít. De főképpen a sapkás utasra, amiről ő nem tud semmit és most töpreng...

Szürke arc, tehát végtelen: fejtartásban, szemöldökráncában és mosolyában minden famíliából hozott egy vonást.

Egy nép arcát képviseli, népszerű!

Népszerű. A jelző csak itt a Körúton megfelelő, ahol a forgatag megbámulja a zöldesfeketén fénylő tollakat. Szóval, ez egy igazi csendőrről! Úgy vannak vele, mint

a délibábal, minden ember ismeri, egészen bizonyos, hogy van, de nem mindenki látta . . . Lent másképpen van. Népszerű a szőlődomb, a kilenc óriási nyárfa a malomgát mellett, a templomtorony, vagy a földek hullámos háta a Laposdülőben? A tájhoz tartozik s így tartozik ő is egy föld arcúlatához. Mindig itt volt, így tudják s ez bizonyosan így is van.

— Károlyhoz hasonlít, — mondja a sapkás ember. — Gál Károlyhoz, Ismered . . .

A másik biccent s a villamos elindul.

Én is bólintok: szóval ő is, Gál Károly is . . .

Nagy család ez, hiába . . .

CLEVELAND ÉS RODOSTÓ

Részletek egy volt rendőrtiszt bajtársunk rádió-riportjából.

Ha immáron a 28. éves emigráns életem szürkén és vigasztalanul múltó napjain néha végigmegyek a clevelandi Buckeye Road-on, a clevelandi magyarok utcáján . . . s ha látok ott még egy-két, már nagyon hajlott korú öreg magyar emigránst, olyan jó nyolcvan felé, vagy már azon is túl járó, akik mellől a fekete évek sodrában valahogy elmaradt a család, a feleség vagy a gyerekek, vagy pláne, akik magánosan kerültek egykoron az emigrációba, s akik koruknál fogva itt gyökeret eresztetni már nem tudtak . . . s akik lombhullatott faként egyedül tengődnek, de akik hajlott vállukon még viszik a nemzeti emigráció lelki és testi terheit és akik egyre jobban fogynak és mennek el közülünk . . . akkor mindig valami nagyon nagy szívszorítást és torokfojtcgatást érzek . . . s olykor jön felém a hulló századok mélyéből, két és fél évszázad homályából a magyar történelemnek, a magyar nemzeti emigrációnak egy másik nagy és szomorú állomása: Rodostó. És szinte ma is hallom és századok múltán is iszonyúan üt szíven Mária Terézia királynő félelmetesen kongó sötét szava . . . "a rodostóiaknak pedig nem leszen kegyelem".

Még áll ma is a Márvány Tenger északi partján Rodostó, e kicsike város, a mai török nevén már Takirdag

Még áll az 1932-es magyar kormány által — Gömbös Gyula kezdeményezésére — átrenováltatott történelmi emlék, a rodostói öreg ház, amelyben a Nagvságos Fejedelem emigrációs életének utolsó szakaszát leélte, s ahol örök álmra hunyta le szemét.

Még megvan ma is a macskakövek¹ el kirakott sídresgödrös és kanyargós "Magyarok Utcája", amelynek kövein koppantak egykoron Bercsényi Miklósnak, Eszterházy Máriássy, Forgách, és Szakmár kurucgenerálisoknak, Jávorka Ádám kurucparancsnoknak, Mikes Kelemennek a hírséges sereg-diáknak, Zay úrfinak, a Fejedelem kincstárnokának, Kőszeghy Zsuzsinak, valamint a szépséges Paksy Erzsikének és a rongyos kuruclegényeknek a lépteit.

Clevelandi Buckeye Road . . . és rodostói Magyarok Utcája. Nyolc és félezer kilométernek és kettőszázötven évnél térben és időben való iszonyú távolsága és mégis, mily közel egymáshoz.

A Buckeye Road most ugyanúgy látja meghalni az öreg magyar emigránsokat, mint ahogy a rodostói Magyarok Utcája látta egykoron a rongyos kurucokat, akik a Nagvságos Fejedelem iránti hűségüket, elvet és a szabadság iránti vágyat fel nem adva, a zsarnoknak sem fejet, sem zászlót nem hajtva, Nagymaitény után elmentek a reménytelenségbe, elmentek meghalni a lengyel rengetegek mellé vagy Rodostóba a Márvány Tenger partiára, s akik közül Komáromy János neves magyar írónak (aki Rodostóban személyesen is kutatta a kurucok nyomát) bebiztosított és hiteles történelmi adatai szerint utolsó volt egy Horváth István nevű, szinte hihetetlen korú öreg kuruc vitéz, aki életének utolsó éveiben már vakon-süketen és magánvoson botladozott a rodostói Magyarok Utcájában és aki 1799 szeptember 22-én, 121 éves korában halt meg, 88 évvel a nagymajtényi kurucromlás után.

Alig hihető, hogy 250 év múlva még álljon itt Clevelandban a Buckeye Road, az önként bevándorolt magyaroknak és a menekült emigránsoknak az utcája, mert akkorára részben elmosta a szörnyű fekete árvíz és fekete zuhatag

De ebben az irtózatos amerikai olvasztókemencében talán századok múlva is akadhat még valaki, talán már a

nevében is egy amerikai, aki egyszer elmondja majd valakinek valahol, hogy egy ősét a XX. század második felében egy iszonyú vörös vihar verte világgá valahonnan a Duna-Tisza tájékáról, s aki emigránsként itt élte le életét Clevelandban, valami Buckeye Road környékén, az akkori magyarok főutcája táján.

Talán elmondhatja ezt még valaki ugyanúgy, mint ahogy 1932-ben a Rodostóban járó magyar küldöttség előtt nagyon sok örmény-török keverék vallotta magát büszkén Rákóczi Kuruc-ivadékainak. Néhányuknak még a nevében is fellelhető volt a magyar származás.

Régen porlad a Nagyságos Fejedelem és édesanyja, Zrinyi Ilona, Munkács várának egykori legendás védője és hős asszonya. Porlad Thököly Imre, a lángoló-vérű kuruc király... és porladnak az örök bujdosásra elment rongyos kurucok is.

De Rodostóban ma is áll még a Fejedelem háza és megvan még a macskakövekkel kirakott "Magyarok Utcája", amelyeket propaganda célokból a mostani magyar kormány gondoztat az általuk meggyalázott "szabadság" szent nevében.

Szép és megható dolog lenne, ha akadna egyszer valaki, egy lelkes és jómódú magyar emigráns, aki, miközben a nyári szabadsága alatt végigszáguldja a félvilágot a Bahama szigetektől a párizsi Maxim mulatóig, csak pár száz dollár töblettel és egy "vargabetűs" kitéréssel megállna egyszer a Márvány Tenger partján és a magyar nemzeti emigrációnak, a láthatatlan szellemi és erkölcsi Magyarországnak "Pro Libertate" feliratú kicsi koszorúját odatenné a rodostói öreg ház falára.

Talán egy nyári délután, amikor Kis-Ázsiában már a ciprus és narancsligetek illata árad és lágy fuvalom fodrozza a Márvány Tenger kék-fehér vizét... talán egy késő alkonyon, mikor az őszi szél már felsír Rodostó felett és felkavarja a régen messzement rongyos kurucok porlepte nyomát.

BESZÁMOLÓ AZ UTOLSÓ FÉLÉVRŐL

Ez évben november 7-én tartottuk meg a szokásos évi rendes közgyűlésünket, melynek tárgysorozata az elnöki beszámolóval kezdődött. Ebben felsorolta azokat a hazafias rendezvényeket, melyeken ez év második felében részt vettünk. Így, az 1972 évi júniusi számunkban ismertetett önkéntes magyar rendőrség — a Special Police — által rendezett jól sikerült műsoros bálon, — az októberi ünnepeken, valamint részt vett az elnökünk a tüzerek Borbála vacsoráján úgy is mint volt tüzértiszt, s mint a közösségünk elnöke, valamint a polgármester által rendezett nemzetiségi találkozón.

A beszámoló után az általános elismerést aratott szilveszterünk rendezőinek mondott köszönetet. Ezt követte a pénztárosunk beszámolója az egyesületünk anyagi helyzetéről, amit a közgyűlés tudomásul vett és a kiadásokat jóváhagyta. Ugyanekkor döntöttünk a karácsonyi segélyek kiutalásáról, melynek nagy hányada most már az otthoni rászoruló bajtársak és családtagoknak küldetik el.

Valamennyi tisztségviselő a helyén maradt, illetve a közgyűlés azokat a következő évre is felkérte és megbizta, így választásra nem volt szükség.

Legfontosabb pont volt ezután az idei szilveszter megrendezése, melynek a tavalyihoz hasonló sikere érdekében minden bajtárs támogatását kérte az elnökünk és elosztotta a sok, szétágazó tennivalókat.

(Tekintve, hogy e sorok írásakor már az asztalok 3/4 része elővételben elkelt, így a tavalyihoz hasonlóan jólsikerült estre számíthatunk az idén is. Szerk.)

A közgyűlés végül — alapos latolgatás után — elhatározta, hogy a pár éve abbahagyott Pöttyös bált az idén, június végén felújítjuk, amire a szilveszteri bálunk hatalmas, díszes termét máris biztosítottuk.

A közgyűlés a Hiszekegy elmondásával ért véget.

* * *

Argentínai csendőr bajtársaink csoportjának elnöke — mint azt a m. évi decemberi számunkban sajnálattal közöl-

tük, egészségi okokból, 7 évi vezetés után — lemondott. Helyének betöltése, s ezzel együtt a Csendőrnapi megünneplése is — különböző okok miatt — eltolódott. Bajtársi vacsora keretében okt. 19-én tartották azt meg a Magyar Ház nagytermében, mintegy 70 főnyi közönség részvételével.

Az elnöki teendőket vállaló dr. K.S. szds. bajtárs köszöntötte a vendégeket és bajtársakat, külön is a MHBK argentin főcsoport vezetőjét és feleségét. Majd röviden változta a cső-ség szervezetét és szolgálatát. Utána v. V.F. ezds. a magyar ifjúság kötelességéről beszélt, a magyar faj fennmaradása érdekében. Végül P.A. ezds. bajtárs szólalt fel, megemlítve, hogy "viharok ledönthetnek, kitéphetnek tölgyeket, de ha a gyökérből valami marad a földben, úgy az újra kihajt". Utalt utódainkra, fiainkra, leányainkra és unokáinkra, kikben tovább élünk és ők ápolják tovább emlékeinket, erényeinket és tradícióinkat. Mert a történelem kereke forog, egy rendszer sem örökéletű és bízni lehet abban, hogy testületünk egyszer újból életre kél... "csak a gyökér kitartson!" A társaság jó hangulatban a késői órákig együttmaradt. Ez alkalommal 5 okmány lett kiosztva cső. unokák és egy ifjú tb. csendőr részére.

Dr. K.S. bajtársunkat szeretettel üdvözljük és eredményes, jó munkát kívánunk!

†

H A L O T T A I N K

— Elkésve érkezett gyászjelentés közli, hogy a m. év december 28-án 59 éves korában, mérhetetlen sok szenvedés után elhunyt Budapesten dr. POLGÁR Barna szds. bajtársunk.

Egykorú bajtársai, évfolyamtársai mint igen jellemes, becsületes, a legjobb barátról emlékeznek meg.

Hat évet töltött orosz fogságban, utána otthon évekig internáló táborban sínylődött, majd rendőri felügyelet alatt állt.

Utolsó beosztása: oktató tiszt volt a szombathelyi cső. zlj.-nál.

Igen nagy részvét mellett temették el a budai Farkasréti temetőben.

* * *

Ez év augusztus 21-én — évekig tartó betegeskedés után — Ausztriában meghalt vitéz TABY Árpád ny. testőr őrnagy, az utolsó magyar Mária Terézia Rend-es tiszt bajtársunk.

Az I. világháborúban az egri 60. gy. ezredben szolgált, ahol mint zászlós az I. o. ezüst és egyéb vitézségi érmek után mint hdgy. és fhdgy. a tiszti kitüntetések egész sorozatát érdemelte ki legendás hírű vitéz és bátor magatartásával. Így a Signum Laudis, a Katonai Érdemkereszt és Vaskorona Rend után méltó tulajdonosa lett az oly kevesek által kiérdemelt Lipót Rendnek is. Végül pedig a legfelsőbb döntés a Mária Terézia Rend Lovagkeresztjére érdemesítette.

Az I. v. háború után a Prónay zlj.-ban szolgált, s annak keretében tevékeny részt vett a nyugatmagyarországi harcokban. A 20-as évek elején elvégezte a csendőr főtiszti tanfolyamot, s egyik beosztása Száhlender altbgy. mellett volt, mint annak parancsőtisztje.

A volt Monarchia e kiváló, egyik legszebben dekorált tisztjét pár év múlva a kormányzó úr a testőrséghez helyezte át, ahol daliás alakja még e válogatottakból álló alakulatban is kitűnt.

Innen a 30-as évek végefelé saját kérelmére nyugdíjba ment és a Gyöngyös melletti Atkár község határában lévő vitézi telkén gazdálkodott. Ezen környékeliek voltak a harctéri katonái is, akik rajongtak érte.

1939-ben a gyöngyösi választókerület egyhangúlag megválasztott országgyűlési képviselője lett, hogy hazáját és népét most már politikai vonalon szolgálhassa.

A kommunisták — koholt vádak alapján — 15 évre ítélték, amiből 1956-ig 10-et le is töltött, részben a recski gyilkos táborban. Ő is a halálraítéltek listáján volt, s csak az alatta szolgált hevesmegyei katonáinak összefogott, me-rész kiállása mentette meg a bitótól.

A szabadságharc után sikerült neki Nyugatra jönni és Ausztriában telepedett le, hogy ha a riadó hívja, közel le-

gyen szeretett hazájához. Ezért nem fogadta el itteni bajtársai felajánlott segítségét sem az ide való kijutáshoz. Így ott élte az osztrákoktól kapott csekély nyugdíjából az emigránsok sorsát. Nem adták meg neki a Mária Terézia Renddel járó dotációt, mert annak vagyonát az osztrák kormány konfiskálta.

Az utóbbi években sokat betegeskedett. Cukorbaj kínozta, majd egy súlyos gyomoroperáción esett át de javulás már nem állott be. Szent István napja után, — amelyen otthon annyiszor díszelgett — kiszenvedett. — Csontig lefogyott testét Salzburgban hamvasztották el, s földi porait — kívánsága szerint — a München mellette Planegg-i temetőben helyezték örök nyugalomra egy volt jóbarátja sírjába.

Az osztrákok nagy katonai pompával temették el, megadván neki a valóban kijáró végtisztességet. Welsben — elhamvasztás előtt — egy díszszázad sorakozott fel katonazenekarral. Huszonegy kitüntetését, érmeit egy bársonypárnán, s a magyar Vitézi Rend óriás címerét egy-egy tthts. tartotta a koporsó mellett, ahol egy 25 fős tiszti küldöttség állt — egy tábornokkal az élén — valamennyien gyász-karszalaggal. Koporsóját — melyet az egyházi szertartás után 6 osztrák őrnagy vitt — számtalan koszorú borította. Búcsúztatót mondott a M. T. R. a Frontharcos Szövetség és a MHBK. egy-egy tagja, valamint Mihályfi plébános.

Mi, az 5 Világrészben szétszórva élő csendőrök is mélységes kegyelettel emlékezünk meg erről a minden ízében és tettében nagy magyarról, akit Testületünk is magáénak tarthatott néhány évig.

S ha majd a mi óránk is lejár, akkor az eljövendő magyar birodalom égboltján ragyogó csillagok között, valahol a Hadak Utján . . . majd találkozunk!

Kedves Árpád Bajtársunk, a viszontlátásra!

* * *

— Szeptember 6-án elhunyt Ausztráliában nemes medzihradnei MEDZIHRADESKY Aladár g. alezredes bajtársunk.

Végigküzdötte az I. világháborút, majd a csendőrség-

hez lépett át, ahol valózatos g. tiszti beosztások után mint kiválóan minősített tisztet a H.M. csendőrségi személyügyi osztályába helyezték, ahol a legénységi ügyek előadója volt. Az összeomlás után néhány évig Németországban élt, majd Ausztráliába vándorolt ki. Tevékeny részt vett az ottani magyar életben, lelkes barátja volt Közösségünknek, hű olvasója kis lapunknak.

Tulajdonosa volt a háborús és béke Signum Laudisnak és több emlékéremnek.

Bajtársunk halála fájdalmas veszteség mindnyájunk számára. Hivatalában értékes, segítő-kész tiszt, melegszívű jó bajtárs és igaz barát volt.

* * *

— Münchenből kapott gyászjelentés közli a szomorú hirt, hogy ott, október 24-én — türelmesen viselt hosszú szenvedés után — meghalt SZABÓ Géza bajtársunk 70 éves korában.

Hosszú és eredményes külszolgálat után, mint tthts. került a központi nvomozó osztályhoz, ahol tehetsége és kiváló minősítése alapján előbb a hadnagy, majd sikeres vizsga után zászlóssá léptették elő.

Emigrációs éveit Németországban élte le, ahol szoros kapcsolatot tartott a Központi Szövetséggel. Gyászolja felesége, fia, testvérei, valamint minden bajtársa. Kívánsága szerint eszterháziában temették el.

Kériük a Mindenhatót, hogy adjon örök nyugodalmat bajtársainknak! Emléküket kegyelettel őrizzük és a gyászoló családtagoknak őszinte részvétünket fejezzük ki.

* * *

December 30-án meghalt Ft TAKÁCS Gábor ferences atya, volt csiksomlyói rendfőnök, a Katolikus Magyarok Vasármania tb. főszerkesztője.

Gábor atya 1945-ben a szombathelyi cső. ker. visszavonuló egységeihez csatlakozva 4 hónapon át menetelt velük az ausztriai Traunfall erdejében kijelölt táborhelyre. Ott fél-éven át — a tábor feloszlásáig — önként vállalta és látta el a csendőrök és családtagjainak lelki gondozását és igen ne-

héz körülmények között élve táplálta a reményt a csüggedőkben, mint tábori papunk.

Január 3-án temették el Youngstownban a Csiksomlyóról elnevezett kegytemplomból. Az Erdélyi Bizottság nevében dr. Balló István bajtársunk búcsúztatta.

Tisztelettel, szeretettel és hálával őrizzük emlékét.

A LUDOVIKA AKADEMIA ALAPÍTÁSA

Lapunk 1969 évi 29-30. számában beszámoltunk a Ludovika Akadémiát végzett bajtársainknak Bécsben tartott ünnepélyes találkozásáról, mely egyben mintegy 40 évfolyam "Ludovikás" tisztnek a nagy seregszemléje is volt.

Azóta is akadnak lelkes bajtársak, akik egyes évfolyamok találkozóját meghirdetik, mint pl. a 30 évest ezidén Montereyben és azt — nagy szétszóródottságunk dacára — legtöbbször sikerrel meg is tartják.

Egyik itteni hetilapban igen értékes cikket írt egy bajtársunk a L. A-ról, s az Intézet alapításának 100. évfordulóját méltatta a H.U. is ezévi július-augusztusi számában. De talán nem lesz érdektelen, ha ezeket mi is kiegészítjük az alapítás szándékának megindulásával és megemlékezünk a kezdet kezdetéről annyival is inkább, mert arról eredeti, akkori hiteles adataink vannak.

De előbb lássuk, mit írt a L.A-ról a múlt század végén a Pallas Lexikon.

E szerint a L.A. — előbbi nevén Ludoviceum — honvéd tisztképző katonai iskola, ahol önként jelentkező 14 - 17 éves ifjak tisztekké képeztetnek ki. Évenként 90 növendéket vesznek fel, mégpedig magánalapítványosokat, államköltségen neveltek, valamint fél, vagy egész fizetésűeket. Az eredményesen végzetek a m.kir. honvédséghez "hadapródoknak soroztatnak be", s csak néhány igen kitűnő kerül ki, mint hadnagy.

Az alapítás kezdetét a Bécsben megjelent, s irattárunkban lévő "A Magyar Kurir" címet viselő újság 1808 évi egyik száma tárgyalja. A fentírt cím alatt egy vágató kürtös huszár rajza látható, alatta: "Nro. 43. a FELS. AUSTR. ÉS AP. KIKÁLY KEGYELMES ENGEDEL-

MFBÖL. Indult Bétsből, Kedden, November 1-ső napián, 1808-ik esztendőben." E számhoz mellékelte IV. TOLDA-LÉK alatt: "Költ Mindszent havának 24-ik napján, 1808-ik esztendőben". (Az idézőjelek között lévő szöveget betűszó szerint közöljük.) E szerint:

"Azoknak a' nagy lelkü Hazafiaknak, 's nemes érzékenységgel biró Jóltévőknek neveik, a' kik a Ludovice a Magyar militaris Akadémiának fel állítására adakoztanak. Ennek első fundamentomát az 1802-dik esztendőben tartott Ország Gyűlésében a' maga hazafiui buzgóságáról közönségesen esméretes Tolnai Gróf Festetics György Úr Eő Nagysága vetette meg, a' ki a' Bótsi Ujhelyi militaris Akadémiában fel vétetendő név Magyar Nemes Ifjaknak számokra 40000 forintot ajánlott Dits'retes példáiát nyomba követték Méltos. Kis Rédei Rhédev Lajos Úr Tek. Bihar Vármegyének Fő Ispánságot viselő Administrátora, és Királyi Tanátsos Párnitzky Mihály Úr amaz 10000, e' pedig 1000 forintokat ajánlván azon köz hasznú végre. Mingyárt akkor reményleni lehetett, hogy a' Királynához és Nemesi szabadságához ragaszkodó Magyar Nemzetben számosan fognak találkozni jövendőben ollvanok, a' kik hasonló buzgó lélektől lelkesítettni fognak. Ugy is történt a' dolog, mivel' mihelvt ezen folvó Octóbernek első napián tartatott gyűlésben Tekint Pest Vármegyének küldötte Tek Szentkirályi László 2-ik All-Ispán Úr a' Méltos Karok és Rendek előtt arról jelentést tett, hogy Méltos Gróf Beleznav Sámuel Úr Fő Nagysága, még az 1802-ik esztendőbeli Ország Gyűlésén proiectal'tatott, de még akkor meg nem határoztatott Magyar militaris Akadémiának fundatióiára 10000 forintokat szánt, és tett le Nádor Ispány Eő Csász. Kis. Fő Herczegsége kezébe, azonnal a' jelen volt Méltos. Karok és Rendek annvira fel buzdúltak, hogy fél óra el forgása alatt azon köz hasznú intézetre ötszáz ezer forintnál többet ajánlottak. Ugyan akkor köz akarattal és Fels. Urunknak engedelmével az is elvégeztetett, hogy ezen Akadémia Fels. Asszonyunk Nevéről Ludovice ának neveztessen.

Meg értvén Fels. Fejedelmünk és Királyunk a' jelen volt Méltos. 's Tekintet. Karoknak és Rendeknek azt a'

hazafiui buzótságukat, melly szerént a' Fels. uralkodó Ház-
nak és Magyar Hazának védelmezésére eleve jó Magyar
hadi Tiszteket nevelni és formálni kívánnak: azonnal azon
épületet, mellyet néhai ditsőséges emlékezetü Kiryunk 's
édes Anyánk Mária Trézi a hasonló végre épitetett,
's maga nevéről Theresiana Akadémiának aján-
dézni, Felséges Asszonyunk pedig azon köz hasznú inté-
zetnek 50000 forintokat adni méltóztattak. A' több Jóltévők
is szép summat ajánlottak, ugymint: ...".

Itt azután felsorol 145 adakozót. Főhercegek, herce-
gek, köztük "Herczeg Eszterházy Miklós, a Cs. Kir. nemes
Magyar Testőrző Sereg Kapitánya", grófokat, így Gr. Esz-
terházy Ferencz "arany gyapjas Vitéz", Gr. Gyulay
Ignác "Horváth Országai Bán", Gr. Széchényi Ferencz
"Fő Komornyik mester", bárókat, érsekeket, köztük Strati-
mirovich István "Karlovczi nem egyesült Görög Érsek",
püspököket, így Kámánházy László "Váci Püspök, ugyan
ez hólta napjáig minden esztendőben 1000 forintot", Fő
Ajtónáló, Tárnok és Pohármestereket, Fő és All-Ispáno-
kat, táblabírókat, stb., akik a több, mint félmillió forintot
rövid időn belül felajánlották. "Felséges Asszonyunk"-éval
egyenlő összeget, mint legtöbbet adott még Marczibán Ist-
ván, "Cs. Kis. belső Tanácsos."

E névsort így fejezi be: "A' többit másszor". S ezt
valóban be is tartotta a szerkesztő, mert a következő, V.
Toldalékban ismét felsorol még 41 adakozót. E Toldalék
végén "2. Jegyzés" alatt még a következőket közli: "Méltos.
Kámánházy László Váci Püspök Eő Nagysága fellyebb
tett igiretét még avval is meg tetézte, hogy mihelyt az a
Katoná Akadémia fel áll, azonnal 100 akó bort, 50 mérő
ételt, 's 50 öl tüznek való fát fog annak adni."

Ez volt tehát a kezdet, a megindulás. De a kiképzés
csak a fentközölt 1808. évi felajánlások után 64 évvel,
1872-ben indult meg.

Most pedig szomorúan írja bajtársunk az elől idézett
cikkében, hogy a hírek szerint "Bontják a Ludovikát, kell
a hely a földalatti villamosnak!"

Isten Veled Alma Mater!

CSENDŐRHISTÓRIÁK

Pintér Aladár, Buenos Aires

A püspökladányi csendőr-tragédia. 1919 április eleje
volt, amikor Kratochvill altbgy. parancsnoksága alatt a
Székely-hadosztály Csucsánál az előnyomuló román kato-
nák ellen harcban állt. Abban az időben Csucsáig Kún
Béla uralma alatt állt az ország. Nekem a Székely-hadosz-
tálynál volt egy megbízatásom, honnan Nagyváradon át
tértem vissza Debrecenbe. Nagyvárad már szabad várossá
volt nyilvánítva, a tornyokon és nagyobb házakon fehér
zászlók lobogtak. Ott vonatra, pontosabban, annak egyik
marhaszállító vagonába szálltam. E vonattal több csendőr-
család utazott a bizonytalanságba, akiket Nagyváradról
ürítettek ki. (A cső-ket akkor vörös öröknek nevezték.) Rend-
fokozati jelvényt senki sem viselt, én sem. Püspökladányban
a vonat sokáig vesztegelt. Ott hozzám jött egy idősebb
csendőr és félve előmutatott egy kis papírcsomagot, amiben
az arany-rozettái voltak. (A Károlyi kormány által adomá-
nyozott rendfokozati jelvények.) Megkérdezett, hogy azokat
felvarrhatja-e már? Én azt tanácsoltam neki, hogy óvatos-
nak kell lenni, várjon még azzal, mert nem tudhatjuk,
hogy mi van mögöttünk, hiszen még csak Nagyvárad sza-
bad. A vonatvezető már indulást jelzett. A vonat mentén
több csendőr-asszony szaladgált kétségbeesve, akik a fér-
jeiket keresték. Megnyugtattam őket, hogy csak szálljanak
fel, ha a férjük le is marad, majd a következő szerelvény-
nyel utánuk megy. A vonat elindult anélkül, hogy a hiány-
zók visszatértek volna.

Később derült ki, hogy tanácsom dacára, a vonatban
többen felvarrták a rozettákat. Vesztükre, mert ezeket a
püspökladányi állomáson lévő terroristák leszállították és
a rozetták miatt ellenforradalmároknak minősítve őket, a te-
metőben valamennyit agyonlőtték. Pár nap múlva Debre-
cenben voltak a románok, ahol a többiek, akik nem siették
el a dolgot, veszély nélkül varrhatták fel a rendfokozati jel-
vényeiket.

A szomorú példa is mutatja, hogy válságos helyzet-

ben "az óvatosság a bölcsesség anyja". Mily tragédia, hogy azoknak a szerencsétleneknek nem adott előttem, idejében, senki tanácsot. Mert a meggondolatlanlás nem hőstett, sem hazafiasság! Halálukban ez a szomorú!

* * *

A püspök tűzifája. Veszprémben voltam véglegesen beosztva, mint szakp. De ráadásul egy pótcsendőrszázadot is kaptam, amely rejtett honvéd alakulat volt. (Később cső. iskola lett belőle.) Szolgálatvezető Déra thts. volt. Tőle félt az egész vármegye, azért osztották be hozzám csendesebb szolgálatra. Hatalmas szál ember volt, úgy 110 kilós. Kiváló csendőr, azzal az "emberi", de csendőrhöz nem méltó hibával, hogy bizonyos területen nem tudott "mértéket" tartani. Így történt egyszer, hogy a "szórakozását" zavaró két rendőrt, akik a zárórát ellenőrizték, erejéhez méltóan könynyedén, de nekik érzékenyen, kitett az utcára. Kellemetlen ügy volt, de a velem barátságban lévő rő. kapitánnyal simán elintéztem. Déra tanult az esetből és többé nem volt kifogásom ellene.

De annál több bajom volt az u.n. pótcsendőrökkel, akik szedett-vedett honvéd póttartalékosak voltak. Tél volt és akkor egy nagy teremre — még a régi k.u.k. rendszer szerint — a honvéd kincstár fejenkint 1 napra csak 400 gramm fát adott, amivel csak fellangyosítani lehetett a tágas hálótermet. De mit tesz Isten! A laktanyának közös fala volt dr. Rott Nándor püspök szérűskertjével, ahol a fal mellett 15 öl tűzifa volt felrakva, ami csábító körülmény! Egyik nap hozzám jön a püspök intézője azzal, hogy az embereim lopják a fát. Azonnal intézkedtem, hogy estétől reggelig őr álljon a fal mellett. Ez azonban nem sokat segített a dolgon, mert a panasz megisméltődött azzal, hogy a püspök úr is észrevette a hiányokat. Jobban tennék az embereid — mondta az intéző — ha egy egész ölet vinnének el, az nem volna olyan feltűnő mint így, hogy mindegyiknek a tetejét dézsmálják. Persze szabadkoztam. A végén kiderült ellenőrzésem során, hogy a nagy hidegben az őr is szivesebben tartózkodott a püspök kárára melegebb szobában, így hát a falopás rendületlenül folyt. De ismét meg-

jegyzem, hogy a tettesek sem cső-k, hanem . . . pótcsendőrök voltak, ami nagy különbség! Szerencsére nemsokára felosztatták a századot H.M. rendelettel és próbacsendőrök jöttek helyükbe. Ezeknek már jelentősen több fa járt, s az intézőnek sem volt többé panasza.

RENDŐRSÉG — CSENDŐRSÉG — VKF2

(Befejező rész.)

SOROKSÁR-i nyílt nyom. 1943 ápr-tól júli végéig tartott. Színhelye Sorokság-újtelep, a főjegyző lakása. Vezette Ferenczy alez. Főbb munkatársai B.I. szds., Waiand det. csop. vez. és Juhász I. cső. nyom. Az újabb nyílt nyomozásra okul szolgált, hogy tömegesen olyan röplapok jelentek meg, melyekről hiányzott a KMP, aláírása. Ez tehát egy azoktól függetlenül dolgozó csoport lehet. A szervezetbe ügyesen beférkőzött bizalmi vezette eredményre a nyomozást, melynek során a nagyrészt fiatalokból állott u.n. Deák csoport 241 tagját tartóztatják le. A házkutatások során sokszorosító gépet, röpiratot, fegyvert, kézigr-ot, írógépet, stb.-t foglaltak le. Deák Györgyöt és Mayer Arnoldot halálra ítélték, de később azt életfogytiglanra változtatták.

Az állambiztonsági rendészet c. fejezetet az 1944 márc. 19-i német megszállással kezdi, amikor napokon belül jelentős személyiségeket tartóztatnak le, akik "ellenállást szervezhetnek a megszállók ellen". A németek megszállták a főkap-ságot is, ahol a politikai rő-ség újjászervezésével Hain Péter det. csop. vez-t bízták meg. Ennek hivatalos neve Állambiztonsági Rendészet lett. Ennek egyik det. csop-ja bekapcsolódott a cső. törzsao. baloldali csop-ba. Alakult egy készenléti csop. is amely ök-t tartott a rő-ség minden szervével, katonai alakulattal, hadiüzemmel, stb. "... a Bösörményi úti cső. lakt-ban csak az első néhány órában okozott nyugtalanságot a német megszállás, hiszen a vezetők közül jó néhányan résztvettek az előkészületekben." Az illegális KP régi harcosát Ligeti Lászlót röplap terjesztéskor tettenérték, s ezen a vonalon jutottak el az u.n. Békeparthoz, amely röplappal árasztotta el Bp. és környé-

két. Letartóztatták Kádár Jánost is, aki a jugo komcsikkal kereste a kapcsolatot! Gács László régi KP tagot megkínnozták és "... több mint 6 hónapig volt megláncolva!" ?? A nyomozóknak sikerült megtalálni az illegális nyomdát, s ekkor mintegy 50 embert tartóztattak le.

A Koltay csop. feladata volt "Zsidónak tekintendő személyekkel kapcsolatos törvényes intézkedések végrehajtása." Koltay szorosán együttműködött Eichmannal, aki egyes személyek előállítását kérte, vagy javasolta. "Ezek lakásaira és értékeikre a Gestapo és az SS-tisztek tartottak számot". ?? Hain Péter nem tudott fegyelmet tartani, különösen a "zsidóvagyonok kezelése körül voltak visszaélések", így végül leváltották." ... az összes régi nemzeti-szociálista cső-eket módszeresen kulcspozícióba helyezték", — írja a szerző.

Tatabányán letartóztattak 60 Béke-párti bányászt... Ebből 43-t Dachaubá deportáltak, akik közül csak 7 jött vissza.

"Szálasi hatalomátvétele után fokozódott a kegyetlenkedés..."

A közp-i nyomosság nov. 6-án települt át Répcelakra, de egy részleg Ferenczy alez-sel a Margit körúton maradt. Onnan a Várba, majd a Böszörményi úti cső. laktba, végül onnan a Fery O. ut 46. sz. ház pincéjébe húzódtak és "itt érte őket Bp. felszabadulása."

A nyilas rendőrség és a Nemzeti Számonkérő Különítmény. "Az államhatalom a Nyilaskeresztes Párt kezében... a legvéresebb fasiszta terror eszköze lett"... a ró-i apparátus helyére a Nyk. Párt fegyveres pártszolgálata lépett". Az NSZK közvetlenül Szálasi irányítása alatt működött. Vajna belügymin. Orendy alez-t bízta meg annak felállításával. A nyom. oszt-nak volt katonai, ipari, politikai nycm. ao-ja. Volt rohamszázada és műszaki felderítő szd-a is. Az NSZK hatásköre mindenrendű és rangú személyre kiterjedt. A szervezet gerince, a nyom. o. mintegy 300 főből állt. Működését Dálnoki Miklós Béla "árulásának" (sic) kivizsgálásával kezdte meg. De a legfontosabb ügye a Bajcsy-Zsilinszky által vezetett, az ellenállási mozgalomhoz tartozó katonai bizottság felszámolása volt. A Bp-ről történt ki-

telepítés után mintegy 100 cső. és nyomozó a fővárosban maradt, akik ott az utolsó napig razziáztak, kommunisták, partizánok, bujkáló zsidók után. "Az elfogottak egy részét a helyszínen kivégezték!" Kapuváron egy külön ao. a nyilasok által a zsidóingóságok elosztásánál elkövetett visszaélésekkel foglalkozott. De nyomoztak főispánok ellen is.

Tudomásunk szerint az NSZK tisztjei közül hármat végeztek ki a kommunisták.

A szerző e terjedelmes könyve összeállításához igénybe vett minden lehető anyagot, az erről 25 év alatt megjelent számtalan könyvet, felhasználta az egyes laktanyákban hivatalában visszamaradt okmányokat, iratokat, a népbírósi tárgyalásokon elhangzott vallomások jegyzőkönyveit — természetesen a nekik kedvezőeket — a bpesti Népbírósi és a Magyar Népköztársaság Legfelsőbb Bírósága ítéleteit, stb. A Rő-ség és cső-ségnek a BM-ban talált jelentéseit, stb.

SPANYOLORSZÁG KÖZBIZTONSÁGI SZERVEI:

A m. év decemberi számunkban közöltük bajtársunknak, dr. R.B. tucsoni egyetemi tanárnak franciaországi tanulmányútjáról írt cikkét. Az idén abban a kiérdemelt megtiszteltetésben részesült, hogy egy ugyanilyen tanulmányutat tehetett Spanyolországban, ahol a csendőrség és rendőrség, valamint egyéb közbiztonsági intézmény szervezetét tanulmányozhatta. Itt közöljük lapunk számára írt beszámolóját.

"Spanyolország csaknem 195 ezer négyzetmérföld (Pontosan 503.492 km.²) területtel és 33 millió lakossal rendelkezik. Közigazgatásilag az ország 50 tartományra oszlik, az 51. a Spanyol Szahara. Minden tartomány élén egy-egy kormányzó áll, egy választott tanáccsal.

Az ország rendfenntartó szervezete 4 különböző részből, illetve testületből tevődik össze, éspedig:

1. a Csendőrségből, "Guardia Civil",
2. az Államrendőrségből, "Policia Armada",
3. a Bűnügyi Nyomozó Testületből, "Cuerpo General de Policia" és
4. a Városi Rendőrségből, "Policia Municipal".

A Csendőrség működési területe a városokat kivéve az ország egész területére kiterjed. E területen a csendőrség felelős a személy és vagyonbiztonságért, a bűnözések megakadályozásáért, s az állambiztonság fenntartásáért. Ezenkívül ellenőrzik a közúti közlekedést az országutakon, őrzik az állami bankokat és azon középületeket, ahol állami értékek vannak elhelyezve. Ellátják a határokon, tengerpartokon és a nagyobb repülőtereken a személyellenőrzést és a vámvizsgálatot.

Szervezetileg a csendőrség parancsnoka a "Director General", a Belügyminiszter alá van rendelve. A Testületnek kerületei, osztályai, századai és örsei vannak. Ezenkívül van néhány motorizált tartalék osztálya is. Minden kerület 3 osztályból áll, minden osztálynak 4 százada, megfelelő kisegítő személyzete és 80 gépkocsija van. A századok területi őrökre vannak felosztva, melyek élén egy-egy őrparancsnok "Brigade Commander" áll, aki egy hosszabb gyakorlattal rendelkező tthts. Igen fegyelmezettek, jó körülmények között élnek, soknak kocsija van. Minden csendőr a laktanyában lakik, ahol étkezde, bár, élelmiszer-üzlet, stb. van.

Az országban általános katonakötelezettség van, mely 2 éves. A csendőrséghez való felvételhez azonban ez nem kell, mert a testület maga adja meg ezt a kiképzést. (A 20-as években nálunk is megvolt ez. Szerk.) Ugyanis a tiszthelyettesi karba felvett egyének a Madrid melletti Csendőriskolába kerülnek, ahol előbb egy fél éves katonai, majd egy éves csendőrségi kiképzést kapnak. A tiszti állományba felvettek katonai kiképzése 1 év, a csendőri pedig 2 esztendő. Ezenkívül a csendőrségnek van egy Kadettiskolája is, ahol már 14 éves kortól nevelik a csendőr-tisztjelölteket. A tiszthelyettesi karban 4, a tisztikarban 6 rendfokozat van. Ezekből csak háromnak van katonai jellege (örm., szds., ezds.). Különben a cső-ség tagjai egy Katonai BTK. szabályai szerint felelősek tetteikért, de ez a KBTK a cső-ség követelményeihez van hozzáidomítva és nem fedi teljesen a katonai szabályzatot. A csendőrség jelenlegi létszáma kb. 60,000 fő. A jelentkezőket nagyon megválogatják és inkább

nem töltik fel az engedélyezett létszámot, de méltatlanokat nem vesznek fel.

Az Államrendőrség feladata a rend és közbiztonság fenntartása a városok területén, amit gyalog portyázással látnak el. Ezenkívül a Testület felügyel a rendre az állami hivataloknál, a bíróságokon, a postahivatalokban, a börtönöknél, múzeumokban, a telefonközpontnál, a rádió és tv. leadóállomásoknál, a közegészségügyi hivataloknál és az állami kórházaknál. Létszám kb. 30,000 fő, melynek szervezete csaknem azonos a csendőrséggel a különbséggel, hogy területi őrsei nincsenek, de a századok rendeltetésüknek megfelelő őrökre vannak felosztva, mint pl. bűnügyi nyomozó őr, társadalmi nyomozó őr, idegen ellenőrző, közbiztonsági, védelmi, a kormány tagjainak és a külföldi diplomaták védelmezésére és a személyazonosság megállapításával foglalkozó őrökre. Minden századnak 16-18 gépjárműve van. Ilyenek a motorkerékpár, személygépkocsi, csapatszállító, teher és betegszállító gk., vizi-fecskendő és reflektoros gk. Amennyiben az osztás a század székhelyén van, a felsorolt gépjárműveket az osztás is igénybe veheti.

Az Államrendőrség — ellentétben a cső-séggel — az újoncait a hadseregben 2 évet leszolgált egyénekből toborozza. Feltétel: 21 év az alsó korhatár, kifogástalan minősítés és a szigorú felvételi vizsga sikeres letétele. A rendőrök kiképzése a Madridban lévő Rendőrakadémián történik, ahol az egyes rangoknak megfelelő 4-6 hónapos kurzusok vannak. A tisztjelölteknek előbb 3 évet kell a tiszthelyettesi karban eltölteni, majd 9 hónapos kurzuson vesznek részt a hadnagyi előléptetés előtt.

Az Államrendőrségnek 3 különleges csoportja is van: egy lovasosztag, egy kutyaosztag (K-9 csop.) és egy lázadó tömeg feloszlására kiképzett osztag (Roit control. unit.)

A Bűnügyi Nyomozó Testület feladata a nagyobb bűnügyek nyomozása, melynek során az ország egész területén követhetik a menekülő bűnöst. Szoros kapcsolatban dolgoznak a cső-séggel és ró-séggel, akik a nyomozókat támogatni kötelesek a munkájukban.

E Testületbe való felvételhez már egyetemi végzettség kell, de ismerni kell az ország törvényeit is. A felvételhez való előkészületre magániskolák vannak, ezek tanárai több évet töltöttek el a Testületnél mint nyomozók. Csak sikeres felvételi vizsga után kerülhet valaki e Testületbe, amikor is az illető a Detektív Akadémiára kerül, ahol 1 éven át tanítják a nyomozás különböző fogásait a hallgatóknak. Néhány éves külső gyakorlat után a nyomozók visszakerülnek az Akadémiára továbbképzésre. Ennek végeztével csoportvezetői lesznek a különböző városokban működő bűnügyi nyomozó csoportoknak.

A Városi Rendőrség az előbbi 3 testülettől független közbiztonsági szerv, alárendelve a város vezetőségének. Feladata, a városi szabályrendeletek végrehajtása, bűncselekmények megelőzése, a közforgalom irányítása. A bűnügyi nyomozásokat a város területén a B.Ny.T. helyi csoportja látja el, míg az állami épületek őrzését a P.A. teljesíti. Létszámuk az általános szabály szerint, hogy 1000 lakosra egy rő. essen. A törvény kötelezi a nagyobb városokat, rőség felállítására. A felvételhez a katonai szolgálat letöltése és a sikeres felvételi vizsga megkivántatik.

Szolgálatukat gyalog, motorkp-on és gépkocsikon látják el. Az autóbaleseteket kivizsgálják és az észlelt bűncselekményeket a Nyomozó Csoportnak jelentik. Madrid városának a fentiekén kívül lovas alakulata is van, mely a várost környező erdőségeket portyázza. A közlekedési lámpákat a város 25%-án egy, a központban elhelyezett computer irányítja, mellyel a veszélyeztetett helyekről a közforgalmat el lehet irányítani. A városi rőségnek van egy zaj-ellenőrző osztaga is, mely a gk-ra szerelt műszereivel a város minden részében lemérheti a zaj erősségét, amit — ha a törvényes határon felül van — jelentenek a bíróságnak. A forgalmasabb útkereszteződéseknel különleges detektoros készülékek vannak elhelyezve, melyek kihágás esetén lefényképezik a gépkocsit, feltüntetve a pontos dátumot, a kocsit rendszámát, sebességét, s a helyet, ahol a kihágás történt.

Valencia rőségének van egy 60 tagú zenekara is.

mely fontosabb fogadásoknál nagy szerepet játszik. A rendes szolgálati ruhán kívül a város egy rendkívüli színes és pompás díszruháról is gondoskodott, mely nagyban emeli a rőség tekintélyét.

A nagy idegenforgalomra való tekintettel a városi rőségnek tolmácsosztaga is van, mely úgy a nyomozók, mint a turisták rendelkezésére áll. Van olyan tolmács, amelyik 4-5 nyelvet beszél, mely után külön u.n. nyelvpótlékot kap.

Szervezet szerint a Városi Rendőrség a polgármester alá tartozik, aki közvetlenül a Rendőrfőnökkel rendelkezik. A városok kerületekre vannak osztva. Ezek élén egy-egy rendőrszds. áll. A kerületek a központtal telefonon, a járőrök a kerületekkel kis rádió-adókkal (walki-talki) érintkeznek."

* * *

Eddig szól bajtársunk szakszerű tájékoztatója a spanyolországi közbiztonsági szervekről. De nem lesz érdektelen, ha a szívélyes fogadtatásról külön is megemlékezünk, ami így szól:

"Valencia, Valencia..."

Június 10-én érkeztem meg diákcsoportommal Valenciába, Spanyolország harmadik legnagyobb városába a madridi expresszel, hogy ott, az előzetesen megadott engedély alapján tanulmányozzuk az ország közbiztonsági szerveit. Az állomáson a városi rendőrség kiküldöttje angolul üdvözölt bennünket, majd a város címerével díszített rendőrkocsiba szálltunk, amelyik a Hotel Valenciába, ittartózkodásunk alatti szállásunkra vitt. Itt rövidesen asztalhoz ültettek, ahol a speciális "sangria"-val ízesített négyfogásos ebédet tálalták fel. Utána a rendőrségi kiküldött közölte, hogy jövetelünkről a helyi sajtó már beszámolt, s hogy a hivatalos látogatásokon kívül más meghívások is szerepelnek a programunkban. Az első ilyen meghívás egy elegáns moziba szólt, ahol egy amerikai filmet mutattak be tiszteletünkre. Nem volt különleges, de a sok verekedés és lövöldözés közben otthon éreztük magunkat, az itteni nyugalmas napok után.

Másnap már 11-kor a reggeliző asztaloknál fogyasztottuk az amerikai gyomornak szokatlanul könnyű "continental

breakfast"-eket. Közben megérkezett Fernandó, a rendőrségi kiküldött, egyben hivatalos tolmácsunk, s felkért, hogy a város polgármestere által tiszteletünkre rendezett fogadáson jelenjünk meg... Összeszedtem tehát diákjaimat és elindultunk a közeli városházára. A fogadás részleteit még velem sem közölték, így volt meglepetés bőven...

A remek, történelmi nevezetességű barok-stílusú városháza előtt kíváncsi tömeg várta a bevonulásunkat. A bejáratnál a jogi doktorátussal rendelkező és öt nyelven beszélő rendőrfőnök és helyettese várt. Bemutatkozás után széles márványlépcsőn mentünk fel az első emeletre... kétoldalt fehér díszruhába öltözött, tollforgóval díszített ezüstsisakos rendőrök álltak kivont karddal, míg a lépcsők tetején egy 50-60 tagú rendőrzenekar amerikai indulót játszott a tiszteletünkre...

A polgármester fogadószobájába érve, rajta kívül ott üdvözölt a város többi vezetője is, azon reményüknek adva kifejezést, hogy jól fogjuk érezni magunkat Valenciában, melynek a polgármester kijelentése szerint vendégei vagyunk, s ha valami kívánságunk van, forduljunk bizalommal hozzá.

Utána áttessékelt bennünket a diszterembe, ahol már nem egyszer megvendégelték az államfőt is. Itt fehérkabátos pincérek likőröket, halat, sonkát, kaviárt és Valencia specialitását a "spanyol tortilla"-t szolgálták fel hozzá finom fehér és vörös borokat. A végén pezsgővel, "viva Arizona" üdvözléssel emelték poharaikat a vendéglátóink, mi pedig Valencia városára.

A fogadás és vendéglátás végén, az előcsarnokban várakozó rendőrzenekar a város ritka vendégeinek kiábró indulóra zendített rá és felhangzott a híres "Valencia, Valencia..."

Nem tagadjuk, hogy meglepettünk! Kinek is szól ez a szokatlanul szép fogadtatás? Talán az egyetemünknek, vagy a tanulmány-úton lévő csoportnak, esetleg nekem, az azt vezető egyetemi professzornak? Lehetséges volna, hogy Amerikában is ilyen szeretettel és tisztelettel fogadnának egy kis diákcsoportot?... De nem töprenghettünk sokáig. A város vezetői búcsúzásra nyújtották kezüket s mi elin-

dultunk lefelé a márványlépcsőkön. A zenekar akkordjai követtek bennünket és még sokáig fülünkben csengett: "Valencia, Valencia..."

Még sok szép és kedves élményben volt részünk. A helyi sajtó naponta beszámolt rólunk, a rádió meginterjúholt bennünket, a csendőrség kerületi parancsnoka — egy ezredes — bankettet adott a tiszteletünkre, gyárak, falusi rendőrfőnökök és magánosok láttak vendégül. De a városi fogadtatást nem tudtuk elfelejteni. Innen, a földgolyó másik oldaláról is sok szeretettel gondolunk Valenciára, annak rendőrségére és lakosságára!

Úgy érzem, a város új barátokat szerzett magának csoportom tagjaiban, akik életük végéig fogják emlegetni a szép fogadtatást és a Valenciában eltöltött kellemes és tanulságos napokat."

Dr. R.B.

NEM SIKERÜLT FOGOLYSZABADÍTÁS

Bevezetőben megemlítjük, hogy van, aki nem szereti, vagy únja?? lapunkban a régi csendőr-történeteket. De kérjük! Ki tud emigrációs csendőrhistóriákról? Ha van valakinek a tarsolyában, írja meg. Addig pedig fogadjuk el a többség óhaját és mert "csendő-jelen" már sajnos, nincs, keresséjük ilyenek után a "csendő-múlt"-ban. Mi nem kezdjük úgy, hogy "hol volt, hol nem volt", mert az a gyerekmesék bevezetője, tehát kitalált valami. A mi csendőr cikkeink kivétel nélkül megtörtént eseteket mondanak el, mint az alább következő is.

1919 szeptember. A Margit körúti katonai fogházban az "Igazságügyi Minisztérium csendőr karhatalmi százada" látja el az őrszolgálatot. 100 fő, nagyrészt Erdélyből visszavonult altisztek. Parancsnok P. szds. Beosztva 3 alantós tiszt, A., K., és O. fhdgy-ok. A század naponkinti felváltással néhány fős kiegészítő őrséget ad a Markó u-i, a Conti u-i és a Szerb u-i fogházakhoz is.

A Margit körúton őrzik többek közt a hirhedt Cserni Jóskát, a tengerész tizedesből lett Mozdony u-i terroristák parnokát, Fery altbgy., Borhy és Menkina alez-ek gyilkosát,

Korvin-Klein Ottót, Kohn-Kerekest és számos más fejest, akiknek nem sikerült Kún Bélával megszökni.

Egyik szeptember-végi napon, jóval a hivatalos órák után megjelenik a fogházban egy kikent, kifent oláh fhdgy. és keresi a karhatalmi szd. parancsnokát, akitől egy Bodnár nevű terrorista és két másik — kimondhatatlan nevű — mindhárom oláh állampolgár azonnali szabadonbocsátását követeli. P. szds. közli vele, hogy ők csak az őrszolgálatot látják el, erre neki joga nincs, de hogyha az ügyészségtől hoz erről hivatalos engedélyt, akkor viheti a honfitársait! A fhdgy. egy ideig még próbálkozik rábeszélni a pk-t, majd eredmény nélkül távozik. A csendőr szimat azt súgja, hogy ezzel még nincs vége a dolognak, s ezért az ügyeletes tisztén kívül mind a 3 bentmarad az irodában. A folytatás valóban, hamarosan következett. Úgy 8 óra tájban egy oláh őrnagy jelenik meg és P. szds-tól érdeklődően, szinte parancsolóan követeli a 3 rab azonnali szabadlábba helyezését. Megjegyezzük, hogy a fhdgy. és az őrgy. is jól beszélt magyarul! P. szds. válasza természetesen neki sem lehetett egyéb, mint amit a fhdgy-nak adott. Erre az őrgy. azt követelte, hogy azonnal hívassák be a soros ügyészt, majd ő azzal elintézi! P. szds. ez elől azzal tért ki, hogy az irodahelyiségek zárva vannak, azok nem tartoznak hozzájuk, s így sem a lakását, sem a telefonját — ha az egyáltalán van — nem tudják. Az őrgy. dühösen jár fel, s alá az irodában, méltatlakodva idegen állampolgárok fosvatartása miatt, majd azt mondja: "No, akkor majd másképp beszélünk!" Ezzel a telefonhoz megy, zsebkönyvéből felhív egy számot és a beszéd hangjából kivehetően parancsot ad valakinek. Ebből a jó magyarok csak annyit értenek, hogy "kompanyi" és "Margit..." Azzal az őrgy. megelégtelen, mint aki jól végezte dolgát, folytatja sétáját, de semmi jelét sem mutatja, hogy távozni készül. P. szds. rosszat sejt, s azzal az ürüggyel, hogy a de'ektiv csoportoknál érdeklődik az ügyész lakása felől, távozik A. fhdggyal.

Három detektív csoport működött a fogházban. A dr. Sz., P., és a R. csoport, akik néha még éjfélkor is ott tartózkodtak. De P. szds. nem csak velük közölte az irodáiban történeteket, hanem: bezáratta a kaput, — csak 1 ór

marad kint —, "csendes"-riadót rendelt el, mindenki felszerel és a szálláskörletében várakozik. Hivatja Németh főtörm-t, aki amerikai anyja révén még jól beszél angolul, részletesen közli vele a "tényállást" és utasította, hogy ahogycsak a lábai bírják, futás a Várba! Ott a megadott címen felkeresi az angol katonai missziót, jelenti, hogy miről van szó és kéri egy minél magasabb rangú tiszt sürgős megjelenését. Ha ott nem kap segítséget, menjen az olaszokhoz, akik már segítettek hasonló esetben, ott van, aki beszél magyarul. Ha eredmény nélkül tér vissza, azt jelentse, hogy az ügyészt nem találta a lakásán. Ezzel P. szds. visszatér az emeleti irodába és közli az őrgy-al, hogy megkapta az ügyész címét és egy küldönc már el is ment érte, az őrgy. kérésével.

Közben, egy mártírhalált halt bajtárs fia, az egyik beosztott tiszt, hosszas, hangos szóváltásba került az oláh őrnaggyal. A hevesvérű, indokoltan elkeseredett bajtársunk erősen kifakadt az oláhok betolakodása, garázda viselkedése miatt és bizony, illetlen szavakkal jellemezte az oláhok hadurát, amíg P. szds. le nem intette. Az őrgy. megjegyzése az volt, hogy "Ezt nem fogom elfelejteni!"

Lassan, de telt az idő a feszült hangulatban. Majd a nyitott ablakon át bakancsok ütemes dobogása — kivételesen nem bocskorok csoszogása — hallatszott. P. szds. kitekint. Egy oláh szd. közeledik! Odasúgja A. fhdgy-nak: "Sorakozó az udvaron a kapuval szemben". Ezalatt az oláh század felsorakozott a fogházzal szemben, a régi Rókus kórház és kápolna falánál. Az őrgy. odahívja P. szds-t az ablakhoz és kimutat rájuk, azt kérdezve: "No, erre mi a válasza?" P. szds. udvariasan kiinvitálja őt a fogház udvar felőli folyosójára, majd lemutatott az ott zárt egységben álló mintegy 70 főnyi kakastollas csendőrre, akik előtt egy ócska géppuska is "állásban" volt a kapu felé. "A válaszom ez!" — Az őrgy. előbb meghökkent, majd magából kikelve kiabált: "Önöknek biztos tudomásom szerint századonként csak 12 puska van engedélyezve! Hogy juthatott mindenkinek? Majd intézkedem!" Sajnos — felelte P. szds. — annyival mi 4 helyen nem tudjuk ellátni a fontos szolgálatunkat, így tehát beszereztük onnan, ahol volt!

A várható "összecsapásra" már kint álltak az udvaron a detektív csoportvezetők is. Sz. felkiáltott P. szds-nak: "Ránk is számíthatsz"!

Ilyen ellenséges hangulatban tértek vissza az irodába az őrgy. és P. szds. és várták az ügyészt, akinek, vagy legalábbis a válasznak rövidesen meg kellett érkezni.

Nemsokára meg is állt egy autó a kapu előtt. Kiszáll belőle — nem az ügyész, hanem — egy angol ezds., egy fiatalabb tiszt és Németh főtörm. P. szdsz. lefut elébük, jelentkezik, közli a helyzetet, Németh tolmácsol. "Igen, azt már ismerem az őrmester jelentéséből. De mit jelent szemben a román század?" — kérdi az ezds. "Ellenünk vonultatta fel az őrnagy!" — Az irodában jelentkezik az őrgy. Kézfogás nincs! Hajtogatja, hogy a 3 kikért rab nem kommunista, de ha van is vád ellenük, mint a "megszálló sereg" országának állampolgárai itt fogva nem tarthatók. Az ezds. bólogat, majd válaszol: "Az, hogy van-e és mi a bűnük, majd a tárgyaláson derül ki. De bizonyára van, amit Magyarországon követtek el, tehát jogos a fogvatartásuk". Majd az ablakon kitekintve: "Ilyen erőszakos szabadítási kísérletnek itt nincs helye! Azonnal intézkedjen innen, hogy a század vonuljon el"! Az őrgy. erre lekiabál valamit a túlsó oldalra, mire a század dicstelenül elkotródik a Margit híd irányába, amerről jöttek. De az őrgy. tovább hepciáskodik. Jelenti, hogy a cső. szd. minden emberének van puskája, holott az antant rendelkezései szerint a csendőrségnél is csak 12 lehet századonként. Az ezds. P. szds-hoz fordul és megkérdezi, hogy hány embere van? 100! "Akkor én 100 puskát engedélyezek!" P. megköszöni. Ezután az ezds. Németh főtörm-hez fordul: "Tolmácsolja, hogy az őrnagy úrral végeztem!" Németh örömmel fordít. Az őrgy. meghajol és eltűnik. Ekkor az ezds. a következőket mondja P. szds-nak: "Megdicsérem, hogy ebben a kritikus helyzetben feltalálta magát, helyesen cselekedett és hozzánk fordult támogatásért. De az őrmestere is derék fickó"! Kézfogás, majd a segédtisztjével eltávozott. Természetesen a tisztek lekisérték.

Vége? Még nem! Erre áldomást kell inni! Színhely: vagy a sarkon lévő "Törökbástya", vagy rézsút a "Zöldhor-

dó", a Vár lábánál. A többség az utóbbi mellett döntött. Itt, a "holnapi viszontlátásra" elég későn lett kimondva, s az mindenkinek nem is vált valóra, mert...

O. fhdgy. másnap reggel, sőt délben sem jelentkezik, pedig ő a soros ügyeletes. Küldönc megy a lakására. Válasz: reggel a szokott időben távozott. A hír a legénység között is elterjedt. Erre jelentkezik a reggeli kapuügyeletes. Ő látta a fhdgy. urat reggel 8 előtt közeledni a Szénatér felől, amikor 2 civil megállította, beszélgettek, majd a sarkon autóba szálltak és a Vérmező felé elhajtottak. Emberrablás, — állapítják meg. Bizonyára az őrgy. irányította a 2 emberét és fizetni akar a sértegetésekért. De hol keressék? Valószínűleg a Gellértben, ahová nemrég Moldován őrm-t is bevitték. Ott van egy magasabb oláh parság. Másnap valóban ott találta meg P. szds. Bántódása nem esett, még alig foglalkoztak vele. Felháborodásának okául azt hozta fel, hogy az apja gyilkosa még nincs meg és lehet, hogy éppen az volt, akit erőszakkal akartak kiszabadítani.

P. szds. ismét annak az olasz ezds-nek a segítségét vette igénybe, aki a fent említett őrm-t is kiszabadította.

O. fhdgy.-t pár nap múlva áthelyezték a Margit körúti szd-tól.

MAGYAR SAJTÓKIÁLLÍTÁS MÜNCHENBEN

A Münchener Magyar Intézet Sajtókiállításáról számol be egy emigráns lap, s erről szóló cikkében elismeréssel adózik munkatársuknak — bajtársunknak — mint a kiállítás sikeres rendezőjének.

Bajtársunk már több mint 20 évvel ezelőtt kezdte meg a külföldi magyar sajtó gyűjtését, hogy az Intézetben belül annak sajtóarchivumát felállíthassa, ami hatalmas, szorgalmas munkát igényelt.

Célja, hogy az tudományos kutatásokra rendelkezésre álljon és, hogy egy sajtóbiográfiai összeállításához segítségül szolgáljon.

Megjegyezzük, hogy az Intézet jelenleg 1088 lapot és folyóiratot tart nyilván, melyből 951 a sajtóarchivumában

részben, vagy egészben meg is van. Abból jelenleg már csak 181 jelenik meg külföldön.

Az idézett cikk megállapítja, hogy bajtársunk ízlésesen és szemléltetően mutatta be a szabad magyar sajtó helyzetét, mely országonkint külön — külön táblán, színes csoportosításban tárja a néző elé a jelenleg megjelenő lapok 1-1 példányát.

Az Intézet sajtóarchivuma egyébként — mint ilyen — egyedüli az egész világon.

Mi is gratulálunk bajtársunknak — Abay Kálmán ezredesnek — az elismeréshez és további sikeres munkát kívánunk.

Szomorú az 1945-ös VII. kötet

SZOMORU ADATOK

A Magyar Statisztikai Zsebkönyv 1947-es számában, "Jogszolgáltatás" címszó alatt találjuk az alábbiakat:

az ország 24 városában felállított és működő Népbíróságok ügyforgalma 1947 február 28-ig.

Befejezett ügy 22,615. Folyamatban 6,197.

Felmentő ítélet: 6117, ebből jogerős 915.

Marasztaló ítélet: 12,477, jogerős 2,837.

Életfogytiglan: 193, halálbüntetés 253, ebből a fenti napig végrehajtva 111.

Az életfogytiglanból a legtöbb Budapesten, 160.

A halálos ítéletekből a legtöbb Budapesten, 211.

Ezután következik Győr 9, Debrecen 7, Nyiregyháza 6, Kaposvár, Kecskemét 5-5, a többi 1-2 esettel.

Mindez 1947 február végéig! De mi volt még ezután!

* * *

Ugyanebben a zsebkönyvben találjuk a Nemzetgyűlési képviselők 421 fős névsorát, pártját, foglalkozását, az 1947 június 25-i állapot szerint.

Ebből a létszámból a Magyar Kommunista Párt tagjaként, annak listáján bekerült 68 fő. Ez pedig csak 16%! Ezt a zsebkönyv egy másik helyen 70 főnek tünteti fel, de ez is csak 16.6%! Ebből tudták "kifejleszteni" a 100%-os elnyomó rendszert. Ugyanekkor a Független Kisgazda,

Földműves és Polgári Párt képviselőinek száma 187 volt!

A 68 kommunistából csak 22 a munkás, 8 földműves, a többi hivatalnok, értelmiségi és egyéb foglalkozású, de ebben benne van a Rákosi-Gerő-Révai hármas, Rajk, Szakasics és a többi tényleges és volt miniszter és államtitkár.

Törpe kisebbség, de — a szovjet fegyverek árnyékában!

I N T E R P O L

A múlt évi decemberi számunkban már foglalkoztunk ezzel a nemzetközi bűnügyi — rendőri szervezettel, mely a tagállamainak segítséget nyújt a súlyosabb, közönséges nemzetközi bűncselekmények megelőzésében és elkövetőinek kézrekerítésében.

Munkája sokoldalú, s bár nincs hatósági jogköre, de kiterjedt hírhálózatával, gyors hírközléssel, hathatósabb rendőrségi módszerek kidolgozásával és megfelelő javaslatokkal segíti a tagállamok rendőrségét. Nem apró-cseprő ügyekkel foglalkozik, hanem csak olyan nagyszabású esetekkel, melyek országok, sőt világrészek közötti területre terjednek ki és foglalkoztatják azok rendőrségét. Így pl. amikor a súlyos bűncselekmény tettese, vagy tetteseinek kézrekerítésére a tagállam kéri az Interpol segítségét, különösen amikor a tettesek átlépték az országhatárt, amikor azok, a rabolt, vagy lopott nagyobb érték, nemzeti kincs más országban keresendő. De legtöbb munkát ad nekik a nemzetközi csempészek hatalmas hálózatának, jól megszervezett bandáinak tevékenysége. Ezek a leggyafurtabb módokon igyekeznek kijátszani a vámosokat, hogy az egyes áruk árkülömbözetének busás hasznát zsebrevághassák. Különösen nagy haszonra dolgoznak az arany, gyémánt, valuta és kábítószer csempészek, akik valóban világészek között bonyolítják le az üzleteiket és a legrafináltabb módon, rejték-helyeken és utakon igyekeznek áruikat a jobban fizető piacokra juttatni. Ennek értéke — becslések szerint — évi 1 billió dollár! Ha azt vesszük, hogy a tiszta "haszon" ennek kb. a fele, nem csodálkozhatunk, hogy ez az iparág annyira felkapott. A kábítószeresek jelentős részét az Egyesült Államokba igyekeznek juttatni, ahol annak a legjobb felvevő piaca van.

Azt, hogy kik a csempészek, nem kell a baltársaknak ecse'elni, hiszen kisebb-nagyobb esetekről, különösen ha póruljártak és kézrekerültek, naponta hallunk és olvasunk. De legnagyobb számban a turisták és a tengerészek űzik ezt a könnyű meggazdagodást ígérő mesterséget.

Az Interpol számos nagyszabású bűncselekmény kiderítésével, vagy azokban való eredményes közreműködéssel dicsekedhet. Ilyenek: gyilkosok, lopott, vagy rabolt magán, vagy nemzeti kincs tetteinek kinyomozása, ami csak kiterjedt hírhálózatával, adatgyűjtésük és szakembereik segítségével lehetséges. Így pl. közreműködtek pár éve az "Évszázad bűnténye" nevet kapott angol postarablás nyomozásában is, ahol a leállított vonatból 128 pénzeszsák, mintegy 3 millió angol font értékű bankjegyek voltak a zsákmányuk. Ezek tettei elég rövid idő alatt kézrekerültek, kivéve a legügyesebbet, egyben az utolsót, akit csak hosszú idő után, az Interpol segítségével fogták el Ausztráliában.

Az Interpol csak a szabad országokban működik kivéve Romániát, amelyik csatlakozott a szervezethez. Magyarország ezt nem tartja szükségesnek. Ennek a tartózkodó magatartásnak indoklását egy otthoni, a közelmúltban megjelent, bűntényekkel foglalkozó könyv szerzője, egy Csehország és Magyarország közötti és általuk — az Interpol nélkül — kiderített gyilkossági ügygel kapcsolatban az alábbiakkal indokolja:

"... többen kérdezték részben levélben, részben telefonon, hogy a magyar rendőrség miért nem tagja az Interpolnak? ... Ami az Interpol-t illeti, bűnüldözésünk eddigi tapasztalatai szerint nem szükséges, hogy a nemzetközi rendőrség segítségével derítsük fel a hazai bűncselekményeket. S mivel a nemzetközi rendőrség tagságával számos köztöttség is jár, (??) nem valószínű, hogy a közel jövőben szóba kerüljön belépésünk. Azon kapitalista országok részéről, amelyek hazánkkal jogsegély-egyezményt kötöttek, tapasztalni együttműködési készséget a bűnüldözésben is. Ámbar előfordult, hogy egyes kapitalista országok még a nemzetközi szerződéseknek sem tesznek eleget". (Itt felemlíti, hogy a budai Mátyás templomból pár éve elloptott hatalmas értékű nemzeti kincsek Svájcban elfogott tetteseit a

fennálló jogsegély ellenére, még a mai napig sem adták ki Magyarországnak.) "Számunkra mindenképpen az az együttműködés elsődleges, amely a szocialista országok rendőrségeivel alakult ki."

Ez nem valami meggyőző és elfogadható, de ha már felemlíti, akkor valamivel indokolni is kellett a tartózkodásukat.

Különösebben azért is írunk ismételtén az Interpolról, mert ez évben ünnepli fennállásának 50 éves jubileumát Bécsben, ahol az 1923 szeptemberi nemzetközi konferencia alkalmával alakult meg. Az alapítók között szerepelt a m. kir. rendőrség is, melyet ez alkalommal dr. Dorning Henrik, a rő. főkapitányság bűnügyi osztályának tisztje — nemzetközi hírv bűntetőjogász — képviselt.

Egy otthoni újság nemrég azt a hírt közölte, hogy az Interpol Párizsból — ahol most székel — Londonba költözik át, hogy közelebb legyen a világhírű Scotland Yardhoz, de ezt azóta sem erősítették meg.

ÉVFORDULÓK, RÖVID HIREK

— Tokaj és Szolnok most ünnepli alapításának 900 éves jubileumát. Az utóbbi város már szt. István idejében is várispánság volt.

— 100 éve épült fel a Pestet és Budát összekötő vasúti híd.

— 70 évvel ezelőtt — dec. 17-én — emelkedett fel először motoros gépen a Wright testvérek egyike. 17 másodpercet töltött a levegőben, mintegy 30 m. magasságban. A magassági rekord ma 36,240 m.

— 25 éve halt meg Lehár Ferenc zeneszerző, akinek dallamos, színes, u.n. könnyűzene melódiái az egész világon ismertté tették nevét.

— Az egykori pártfőiskolát egyetemi jellegű felső oktatási intézménnyé alakították át, amit 44 hallgató végzett el. Államvizsgát tettek a marxista filozófiából, politikai gazdaságtanból, a nemzetközi, valamint a magyar forradalmi munkásmozgalomból, stb. Az igény, hogy "... magas politikai műveltséggel rendelkező, széles látókörű, döntésre, cse-

lekvésre kész emberek dolgozzanak a politikai, gazdasági és közélet felelős beosztásaiban.”

— A jelek szerint a kommunista párt a nacionalizmus elleni harcban alul maradt, — a magyar ifjúság agymosása nem sikerült.

— A budapesti rádió szerint az utolsó 8 évben évente átlagosan 120 ezer bűncselekményt követtek el. Ebből az államellenes bűntettek aránya 252.

— 390 ösztöndíjas diák mehet külföldre tanulni. A jelentkező 1538-ból ennyi tett sikeres vizsgát. Ebből 270 a Szovjetunióba megy. Az 1970-71-es tanévben 1351 külföldi diák tanult Magyarországon. 816 É. vietnámból! A “Fejlődő országokból”!! 535 diák iratkozott be magyar egyetemekre, főiskolákra. 47% Ázsiából, 43% Afrikából, 10% Latin-Amerikából.

— A szegedi egyetem bölcsészkarán felvételre jelentkezők közül senki sem tudott arra megnyugtató választ adni, hogy milyen nyelven beszélnek a székelyek — írja Fürv Lajos egy cikkében. Igen, mert a hivatalos tankönyvek félrevezetik az ifjúságot, hogy ne merjen következtetni az igazságra. Ezért felelték a feltett kérdésre, hogy “Nem tudom”.

— Az utóbbi években sok a vallásos tevékenységért, az egyházi szertartásokon való részvételért felelősségre vont párttagok száma. Ezt a “fegyelmezetlenségét” azzal magyarázza a párt, hogy még mindig hatnak az évszázados hagyományok, szokások.

— A csílei események megdöbbentették a hazai kommunistákat!

— Nemzeti parkká nyilvánították a Hortobágy 52 ezer hektárnyi területét, hogy megvédjék a sajátos pusztai tájat, a növény és állatvilágát.

— Hat napos magyar-orsz hadgyakorlatot tartottak a Dunántúlon szeptemberben, melyen az atomfegyverek bevetését is feltételezték, “... válaszul az ellenség tömegpusztító fegyvereinek alkalmazása miatt”.

— A “Jelenkor” c. pesti lapban nyíltan megírta egy hölgy a nyári, Balaton körüli botrányos állapotokat. Így többek között azt, hogy a vendéglőkben és szállodákban minden vendéget becsapnak, legyen az külföldi, vagy hazai.

Egyik koros, nyugdíjas, s így ráérő bajtársunk — bizonyára pipaszó mellett — elővette az 1944-es cső-i zsebkönyvet s abban böngészve, a következőket írja:

“Nem is hinné az ember — ha ungot-berket be is járt —, hogy mennyi érdekes, ritkán, vagy sohasem hallott helységnév volt a még 44-ben is csonkának nevezhető Magyarországon. Sokat párosítani, némelyekből pedig egész értelmes mondatot is össze lehet állítani. Leírok néhány érdekes sorozatot. Minden szó egy-egy község betűszerintű neve. Ime:

Ember — Faragó — Székely. — Meződ — Fűves — Virágos. Fiad — Fél — Füle — Fáj. — Bátor — Harcos — Csatár — Nyalka — Baka. — Boldog — Óhaj — Leánycsók. — Búzamező — Kalász. — Bolhás — Zsidó. — Kaján — Rémm. — Pince — Doh. — Tengeri — Szár. — Apa — Mérges — Haragos. — Szedres — Ajak. — Őszi-Köd. — Gyapjú — Kendő. Ősi — Magyarföld. —

Van: Áta — Béta. — Lábod — Lábatlan. — Tök — Dinnyeberki. — Kicsind — Nagyd. — Árok — Gödörháza. — Élesd — Hegyesd — Tompa. — Kígyós — Békás. — Pogány — Keresztény. — Erdőfüle — Mezőszava. — Tyukod — Kakasod — Libád — Ludas. — Szárazkék — Vizesgyán. — Csütörtök — Péntek. — Piros, Fehér, Kék, és Vörösmart. —

Van: Szil, Jegenye, Fűzes, Nyárfás, Bükkös, Cserkút, Gyertyánliget, Rózsafa. — Diós, Mogyorós, Szilvás, Körtés, Füge, Friss — Málnás, Szedres, Barackostelep, Gyümölcshegy . . . — Jobbágytelke és Hercegfalva. — Ördöglak — Angyalos és Tündérlak. — Haragos és Nyugodtszenterzsébet. — Hideglak és Melegforrás. — Drágavilma és Aranyosmóric. — Páncéloscseh!! — Van: Tímár, Szűcs, Varga. — Ákos, Béla, Domokos, Elek, Gyula, Iván, Jenő, Kolozs, Lipót, Mór stb. — Étfalvazoltán, Négerfalva, Cigányfalva, de Laskafalva is. — Van: Rémm, Gebe, Kapca, Dögmező, Bődön, Néma, Bak, Hím, Kan. — Néhány fura összetételű: Kőfrinkfalva, Görgényüvegcsűr, Hegyközsáldobágy. — Néhány idegen és nyelvbotlasztó: Hrabovarosztoka, Sztak-

csinrosztoka, Szkatárszka, Knyahina, Pudplesa. —

Kétbetűs helységnevek: Aj, Bő, Kő, Őr, Sé. — Kétbetűsként ejtendő még ki: Ács, Écs, Ény, Ipp, Őcs, Ukk, Uny stb.

Leghosszabb helységnevek: Szentmihálykörtvélyes, Homoródkarácsonyfalva. De ezeken is túlesz a 22 betűs Szépkenyerűszentmárton. (Dési osztály. Szegény őrsparancsnok!)

Végül befejezésnek a legszebbek közül:

Szenháromság,
Istensegíts,
Istenvelünk!"

KRITIKÁK

— "... egy bajtárs azt írta, lehet, hogy az E.É. megszűnik. Isten ments! Nagy kár volna és erősen éreznénk a hiányát. B.B."

— Örömmel vettem kézhez a mai postával az E.É. 45-46. számát. Köszönöm kedves figyelmedet, mindenkor nagy érdeklődéssel olvasom ezt a kitűnően szerkesztett csendőr lapot. v. B. örgy."

— "... ne haragudj, de az E.É. utolsó száma igen gyenge volt. T.P."

Köszönjük az elismeréseket és nem sértődünk meg az "utolsó" kritikáért sem, s csak annyit válaszolunk, ... írjon ő jobbat!

Jókívánatok. Nagy János bajtárséknak Marika leányát szeptember 15-én vezette oltárhoz Nagy Géza bajtársunk fia Ernő. Igazi csendőr esküvő volt, amelyiken az otthoni szép szokást, a "Menyasszony táncot" is felújították.

— Dohar István bajtársék István fia november 3-án vette nőül Indianapolisban a Jons család Karolina leányát.

Úgy az örömszülőknek, mint az ifjú pároknak sok örömet boldogságot kívánunk.

— Mielőbbi teljes javulást kívánunk Juhász Béla bajtársunknak, aki súlyos operáción esett át.

Minden bajtársnak örömteljes újesztendőt kíván

a szerkesztőség.

